

Skript

HISTORISCH TIJDSCHRIFT

Column: Spierballentaal of staatmanschap?

Auteur: Laurien Crump

Verschenen in Skript Historisch Tijdschrift, jaargang 39.3, pp. 206-208.

© 2017 Stichting Skript Historisch Tijdschrift, Amsterdam

p-ISSN: 0165-7518

e-ISSN: 3051-2506

Skript Historisch Tijdschrift is een onafhankelijk wetenschappelijk blad dat viermaal per jaar verschijnt. De redactie, bestaande uit studenten en pas afgestudeerden, wil bijdragen aan actuele historische debatten, en biedt getalenteerde studenten de kans om hun werk aan een breder publiek te presenteren.

COLUMN

Spierballentaal of staatsmanschap?

Laurien Crump

Columniste Laurien Crump geeft in *Skript Historisch Tijdschrift* haar visie op een aantal nieuwswaardige onderwerpen. Dit keer schrijft Crump over de verhouding tussen de Verenigde Staten en Noord-Korea en de merkwaardige rol die Donald Trump hierin heeft.

Terwijl er op het Binnenhof verschillende soorten hoedjes bewonderd werden, de Gouden Koets met vlaggetjes werd toegezwaaid, en de eerste mini-minister van Financiën de Miljoenennota in zijn rugtas droeg, voltrok zich in New York een heel ander tafereel dan op onze Prinsjesdag. Terwijl ons staatshoofd in de troonrede oproept 'ons niet door angst [te] laten

regeren', benadrukt het Amerikaanse staatshoofd in zijn *maiden speech* voor de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties dat wij leven in een tijd van 'both immense promise and great peril'. Terwijl wij een premier hebben die visie definieert als 'de olifant die het uitzicht belemmert', ontvouwt de huidige president van het machtigste land ter wereld zijn 'visie': namelijk om Noord-Korea 'volledig te vernietigen', de 'Iran deal' omtrent nucleaire wapens te heroverwegen en om de 'righteous many' een confrontatie aan te laten gaan met de 'wicked few'.

De maiden speech van Donald Trump wordt nu al een gamechanger in de geschiedenis van de internationale betrekkingen genoemd. Zelfs de toespraken van Hugo Chávez, Fidel Castro en Moammar Khadafi in de VN blijken gematigd in vergelijking met die van Donald Trump. Een oproep van een regeringsleider tot volledige vernietiging van een deelnemend land was nooit eerder aan de orde. Er zijn wel voorbeelden van dergelijke retoriek, maar dan uit monde van vaak meer tot oorlogszucht geneigde Amerikaanse generaals. Zo zou generaal Curtis LeMay in de jaren zestig over Noord-Vietnam hebben gezegd: 'Let's bomb them back into the stone age.' Ook was hij degene die president John F. Kennedy ertoe probeerde aan te moedigen om de nucleaire bases in Cuba te bombarderen tijdens de Cubacrisis in 1962, iets wat een derde wereldoorlog een stapje dichterbij zou hebben gebracht. Generaal LeMay werd echter beteugeld door zijn president. Nu is het hopen dat de generaals juist Trump kunnen beteugelen.

Volgens oud-minister van Buitenlandse Zaken Ben Bot zijn de oud-

generaals in Trumps entourage in ieder geval niet op oorlogspad. Hij verwijst naar Trumps bekende bluffpoker: 'een stap vooruit en twee stappen terug'. Het leed is echter al geleden: voor zover onderhandelingen met het Noord-Koreaanse regime überhaupt tot de mogelijkheden behoorden, heeft Trump alle animo daartoe resoluut de kop in gedrukt. Nadat Trump in zijn toespraak schamperde over de nucleaire deal met Iran, zal Kim Jong-un zich nog wel twee keer achter de oren krabben alvorens met de Verenigde Staten te onderhandelen. En ook zonder Trump was de 'rocket man' geenszins voor rede vatbaar.

De zelfverklaarde 'deal-maker' laat voor onderhandelingen geen ruimte in zijn retoriek én voedt het Amerikaanse imago dat het Noord-Koreaanse regime zelf zo zorgvuldig cultiveert: Amerika is erop uit Noord-Korea met de grond gelijk te maken. Trumps toespraak is koren op de molen van Kim Jong-un: hij bevestigt dat Amerika de grootste vijand is én rechtvaardigt daarmee nóg meer offers van de Noord-Koreaanse bevolking. Zo heeft Trump zijn Noord-Koreaanse collega het ultieme voorwendsel verschaft om nóg meer nucleaire raketten af te vuren. Trump heeft een regime dat zich endemisch bedreigd voelt getoond dat de dreiging reëel is. Hij heeft goed ingezien dat Kim Jong-un bereid is tot het uiterste te gaan. Een zelfmoordmissie zou hem inderdaad niet vreemd zijn. Juist daarom is het verbijsterend dat de machtigste man ter wereld het nodig vindt zijn suïcidale collega tot het uiterste te tarten. Zo langzamerhand rijst de vraag wie gevaarlijker is: de Noord-Koreaanse dictator of de Amerikaanse president?

Nederland wacht daarom een belangrijke taak als lid van de VN-Veiligheidsraad in 2018. De beheerste retoriek van de troonrede is in de VN meer op zijn plaats dan de oorlogszuchtige slogans van Trumps maiden speech. Koenders had gisteren het pluche van Prinsjesdag reeds ingeruild voor een confrontatie met Trumps 'nieuwe realisme'. Het is tijd dat Trumps spierballentaal plaatsmaakt voor staatsmanschap. Maar als de VN – het geijkte forum voor dialoog – reeds door hem wordt gebruikt als oorlogsarena, dan zijn de vooruitzichten voor 2018 niet gunstig. Moeten we Trump dan toch gelijk geven? 'We meet at a time of great peril.' Inderdaad. Maar het gevaar komt dit keer uit het Westen.

Laurien Crump is universitair docent en onderzoeker aan de afdeling Geschiedenis van de Internationale Betrekkingen van de Universiteit Utrecht. Zij is gespecialiseerd in Europese betrekkingen tijdens de Koude Oorlog. Op dit moment is zij onder andere bezig met de Europese veiligheidsdialoog tijdens de Conferentie over Veiligheid en Samenwerking in Europa tijdens de Koude Oorlog (1972-1990).